

การสืบสืบทอดวรรณคดีมรดกของไทยในบทละครเรื่อง
“วัยมันพันธุ้อสูร”

CREATIVE PERPETUATION OF THAI CLASSIC LITERATURE IN
“WAI MAN PHAN ARSOON’S DRAMA”

สุวรรณฯ คุ้ยเอี่ยม*

SUWANNA KHUI-IAM

(Received: June 20, 2023; Revised: August 15, 2023; Accepted: February 6, 2024)

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะการสืบสืบทอดตัวละครจากวรรณคดีมรดกของไทยในบทละครเรื่อง “วัยมันพันธุ้อสูร” โดยมีขอบเขตของการศึกษาจากบทละครโทรทัศน์เรื่องวัยมันพันธุ้อสูร ซึ่งมีการนำวรรณคดีมรดกของไทย เรื่องไกรทอง เรื่องควาและสังข์ศิลป์ชัย มาปรับใช้กับการสร้างสรรค์ผลงานดังกล่าว

ผลการศึกษาพบว่า ผู้เขียนบทละครมีกลวิธีการนำวรรณคดีมรดกของไทยมาสืบสืบทอดในบทละคร 2 ลักษณะ คือ 1) การนำตัวละครจากวรรณคดีมรดกมาสืบทอดและปรับใช้ในตัวบทใหม่ 2) การนำเหตุการณ์จากวรรณคดีมรดกมาใช้ในตัวบทใหม่ ซึ่งลักษณะการสืบสืบทอดตัวละครจากวรรณคดีมรดกของไทยในละครดังกล่าว ช่วยเพิ่มสีสันและบทบาทใหม่ตามจินตนาการของผู้แต่ง โดยยังคงนำเรื่องราวและตัวละครในวรรณคดีมรดกมาเป็นพื้นฐานเพื่อต่อยอดทางความคิดและเสริมสร้างจินตนาการ ทำให้เห็นถึงมิติของการสืบสืบทอดขนบทางวรรณศิลป์ที่มีพลวัตและการสืบสืบทอดวรรณคดีมรดกของไทยในปัจจุบันอีกทางหนึ่ง

คำสำคัญ : การสืบสืบทอด วรรณคดีมรดกไทย ละครวัยมันพันธุ้อสูร

Abstract

This article aimed to study the characteristics of creative perpetuation of Thai classic literary characters from Thai literary heritage in the drama "Wai Man Phan Assoon" by adapting Thai literary heritage from the stories of Kraithong, Kawhi, and Sangsilchai for creative work.

* ภาควิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Department of General Education, Chiang Mai College of Dramatic Arts, Bunditpatanasilpa Institute of Fine Arts

The study found that the playwrights have two methods of the creative perpetuation of Thai classic literature adapting Thai literary heritage into the drama: 1) adapting and applying characters from the literary heritage into new roles; and 2) using events from the literary heritage in the new script. These methods of the creative perpetuation of Thai classic literary characters from Thai literary heritage in the mentioned drama help to add color and new roles according to the author's imagination, while still using the stories and characters in the literary heritage as a foundation to stimulate thinking and imagination, demonstrating the dimension of inheriting the dynamic tradition of literature and creative perpetuation of Thai literary heritage in the present day.

Keywords: Creative perpetuation, Thai classic literature, Wai Man Phan Arsoon's drama

บทนำ

วรรณคดีมรดกมีความสำคัญในฐานะเป็นมรดกทางวรรณศิลป์ของไทย และได้มีการสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน นอกจากจะมีการศึกษาวรรณคดีมรดกแล้ว ปัจจุบันยังมีการนำวรรณคดีมรดกมาตีพิมพ์และเผยแพร่ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่เผยแพร่เรื่องราวตั้งแต่ต้นจนจบ หรือหยิบยกมาบางส่วนหรือบางตอน โดยเผยแพร่ในรูปแบบของวรรณกรรม เพื่อความบันเทิง ทั้งนี้ การเผยแพร่ที่กว้างขวางเข้าถึงกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึงมากขึ้นในวัฒนธรรมประชานิยม เช่น ละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ ละครเวที การ์ตูน นวนิยาย

สำหรับการสืบทอดที่มีพลวัตที่มีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงนี้ใช้คำว่า “การตีพิมพ์” ตามแนวคิดของ นิตยา แก้วคัลณา (2556, น. 18) ซึ่งได้ให้นิยามคำว่า “การตีพิมพ์” ในที่นี้ใช้ตรงกับภาษาอังกฤษว่า creative perpetuation หมายถึง การทำให้เห็นพลวัตของการสืบทอด ซึ่งไม่ใช่เพียงการสืบทอดเท่านั้น แต่ได้นำมาสร้างใหม่ด้วยคำว่า “สืบทอด” ตัดคำมาจาก “สืบทอด” หมายถึง การรับมรดกจากอดีตหรือการรับช่วงต่อ ๆ กันมา ส่วนคำว่า “สร้างสรรค์” ตัดคำมาจาก “สร้างสรรค์” หมายถึง การสร้างสรรค์ ซึ่งในกระบวนการสืบทอดดังกล่าว ในด้านขนบวรรณศิลป์ที่สำคัญที่ได้รับการสืบทอด อาจแบ่งได้เป็นการสืบทอดขนบการสร้างสำนวน โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก ฉันทลักษณ์ และด้านศิลปะการแต่งกาย ในบทความนี้มุ่งเน้นการศึกษาในประเด็นการสืบทอดด้านตัวละครจากวรรณคดีมรดกของไทยมาปรากฏในผลงานบันเทิงคดีประเภทละครโทรทัศน์ว่ามีการปรับเปลี่ยนสร้างสรรค์อย่างมีพลวัตเช่นไร

ในประเด็นของการศึกษาเกี่ยวกับการสืบสืบทอดวัฒนธรรมคติมรดกของไทยที่มีการนำมาปรับใช้ในปัจจุบันปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนพบว่ามี 4 ลักษณะ คือ 1) การนำเรื่องเดิมมาขยายความใหม่ด้วยจินตนาการของผู้แต่ง 2) การนำตัวละครจากเรื่องเดิมมาสร้างใหม่ 3) การล้อเลียนขนบของวรรณคดีมรดก และ 4) การแปรรูปใหม่ อันเป็นสื่อแสดงให้เห็นว่าวรรณกรรมและขนบนิยมทางวรรณกรรมมีความเคลื่อนไหวเป็นพลวัตและมีชีวิตใหม่อยู่ตลอดเวลา (รื่นฤทัย สัจจพันธ์, 2548, น. 1080-1081) ซึ่งนอกจากวรรณกรรมเยาวชนแล้วยังมีการนำวรรณคดีมรดกมาสืบสืบทอด ซึ่งพบในวรรณกรรมที่นับว่าแพร่หลายและได้รับความนิยมในปัจจุบันคือวรรณกรรมประเภทละครโทรทัศน์ และเมื่อศึกษาวรรณกรรมไทยในปัจจุบันประเภทละครโทรทัศน์ พบว่า มีการนำวรรณคดีมรดกของไทยมาสืบสืบทอดอย่างน่าสนใจ โดยเฉพาะในผลงานบทละครโทรทัศน์เรื่อง “วัยมันพันธุ์อสูร”

“วัยมันพันธุ์อสูร” เป็นละครโทรทัศน์ที่ผลิตโดยบริษัท มุมใหม่ จำกัด โดยบทประพันธ์ของ ทิยา บทโทรทัศน์โดย ปันฝันและทิยา กำกับการแสดงโดย นท พูนไชยศรี ละครเรื่องนี้ได้ออกอากาศทางโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 เมื่อปี พ.ศ. 2557 ทุกวันจันทร์ถึงศุกร์ ในเวลา 18.00 น. ซึ่งถือได้ว่าเป็นเวลาไพรม์ไทม์ กล่าวคือช่วงเวลายอดนิยมนที่มีผู้ชมมากที่สุดนั่นเอง เว็บไซต์ข่าวทรูไอดี (2557, น. 1) กล่าวถึงกระแสของละครเรื่องนี้ว่า ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ดังข้อความว่า “นท พูนไชยศรี ขึ้นแท่นผู้กำกับไฟแรง ชิมกลางด้วยละครแนวแฟนตาซี สำหรับครอบครัว ส่งเสริมกีฬา คุณธรรม และสะท้อนปัญหาชีวิตของสังคม ที่แค่เรื่องแรก “วัยมันพันธุ์อสูร” ทางช่อง 7 ก็ดังทะลุจอ เรตติ้งแรง แถมกระแสดีถูกใจแฟนละครอีกด้วย” ละครเรื่องวัยมันพันธุ์อสูรเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับไกรทองที่กลับชาติมาเกิดในตระกูลทายาทของตนเอง (ไวภูณัฐ) และชาละวันที่ดวงจิตถูกสะกดไว้ในร่างของทารกคนหนึ่ง (นาวิก) เพื่อไม่ให้โลกต้องเผชิญกับการครอบงำของจระเข้อสูรอย่างชาละวัน ตัวละครหลักถูกเลี้ยงดูเหมือนเป็นพี่น้องคลานตามกันมา เมื่อเติบโตขึ้นทั้งไวภูณัฐ (ไกรทอง) และนาวิก (ชาละวัน) ต่างก็เป็นพี่น้องที่รักใคร่ปรองดองกันเป็นอย่างดี เรื่องราวดำเนินไปโดยตัวละครหลักทั้งสองจะคอยช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อนปราบอสูรชั่วร้ายทั้งหลายที่ทำให้โลกมนุษย์ไม่สงบสุขเหมือนกับไกรสิทธิ์ พ่อของพวกเขาที่เป็นมือปราบอสูร พร้อมกับการดำเนินเรื่องราวของดวงจิตชาละวันที่ถูกสะกดไว้ในตัวของนาวิกว่าจะออกมาอาละวาดหรือครอบงำนาวิกให้เป็นคนชั่วได้หรือไม่

การนำวรรณคดีมรดกมาปรับใช้ในการสร้างสรรค์บทละครโทรทัศน์เรื่องวัยมันพันธุ์อสูรนั้น มีเหตุมาจากความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงในยุควัฒนธรรมประชานิยม (Popular Culture) เป็นการสืบสืบทอดให้วรรณคดีมรดกดำรงอยู่ในลักษณะของการปรับเปลี่ยน

เพื่อให้เข้ากับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมร่วมสมัย การนำวรรณคดีมรดกมาสร้างสรรค์เป็นวรรณกรรมประเภทละครโทรทัศน์นี้ นับเป็นการผสมผสานวรรณคดีมรดกในละครโทรทัศน์ ซึ่งมีจุดเด่นคือการนำตัวละครจากวรรณคดีมาใช้เป็นตัวละครหลักในการดำเนินเรื่องราวแนวแฟนตาซี เมื่อมีการนำตัวละครต่าง ๆ จากวรรณคดีมาปรากฏและให้อยู่ในบริบทโลกปัจจุบัน ทำให้การสร้างเรื่องราวมีความสนุกสนานน่าติดตาม

การสืบสรรค์วรรณคดีมรดกของไทย ในบทละครเรื่อง “วัยมันพันธุ์สูร”

จากการศึกษาบทละครโทรทัศน์เรื่อง “วัยมันพันธุ์สูร” พบว่า ผู้เขียนบทละครมีกลวิธีการนำวรรณคดีมรดกของไทยมาสืบสรรค์ในบทละคร 2 ลักษณะ คือ 1) การนำตัวละครจากวรรณคดีมรดกมาสืบทอดและปรับใช้ในตัวละครใหม่ 2) การนำเหตุการณ์จากวรรณคดีมรดกมาใช้ในตัวละครใหม่ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การนำตัวละครจากวรรณคดีมรดกมาสืบทอดและปรับใช้ในตัวละครใหม่

การนำตัวละครจากวรรณคดีมรดกมาสืบทอดและปรับใช้ในตัวละครใหม่ คือ การนำตัวละครที่มีอยู่เดิมในวรรณคดีมรดกนั้น มาปรากฏใช้ในตัวละครโทรทัศน์ นับเป็นวรรณกรรมร่วมสมัย ในการศึกษาครั้งนี้ พบการสืบสรรค์ตัวละครจากวรรณคดีมรดกมาใช้ในตัวละครใหม่ ดังนี้

1) ไกภูณัฐ

บทละครโทรทัศน์เรื่อง วัยมันพันธุ์สูร นำตัวละคร “ไกรทอง” จากบทละครเรื่อง “ไกรทอง” มาปรากฏใช้ในด้านรูปลักษณ์ ดังความว่า

“ตอนที่ 2 ไกภูณัฐเปิดประตูออกมา เผยให้เห็นว่าหน้าตาถอดแบบไกรทองไม่มีผิด ต่างกันที่ผมรุงรัง หนวดเคราไม่โกน แต่งตัวดีสท์แบบนักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ แถมไกภูณัฐดูทะเล้น ชี้เล่น ต่างจากไกรทองที่ดูเข้มขรึม จริงจัง”

(บริษัท มุมใหม่ จำกัด, 2557, น. 17)

จากตัวอย่างข้างต้นกล่าวถึงตัวละครชื่อ “ไกภูณัฐ” ซึ่งในตัวละครโทรทัศน์นั้นกล่าวว่า ไกภูณัฐเป็นไกรทองกลับชาติมาเกิด ดังนั้นตัวละครนี้จึงกล่าวว่ามีรูปลักษณ์แบบไกรทองไม่มีผิดเพี้ยน หากแต่มีการปรับเปลี่ยนรูปลักษณ์ให้มีผมรุงรัง และมีหนวดเครา อีกทั้งลักษณะนิสัยที่ดูทะเล้น ชี้เล่น เพื่อให้เข้ากับบริบทสังคมปัจจุบันที่ตัวละครไกภูณัฐเป็นนักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์นั่นเอง

2) นาวิก

บทละครโทรทัศน์เรื่อง วัยมันพันธุ์สูร นำตัวละคร “ชาละวัน” จากบทละครเรื่อง “ไกรทอง” มาปรากฏใช้ในด้านรูปลักษณ์ ดังความว่า

“ตอนที่ 2 นาวิกในมาตหม่อมหล่อเนียบดุติทุกกระเปียดนี้ว์ แต่งตัว ผูกไทเรียบร้อย หล่อสะอาดหมดจดอย่างนักศึกษาแพทย์ แม่หน้าตานาวิก จะเหมือนชาละวัน แต่เขากลับเต็มไปด้วยความอบอุ่น เป็นมิตร ไม่ได้ดูเย็นชา เยือกเย็นอย่างชาละวัน”

(บริษัท มุมใหม่ จำกัด, 2557, น. 17-18)

จากตัวอย่างข้างต้นกล่าวถึงตัวละครชื่อ “นาวิก” ซึ่งในตัวบทละครโทรทัศน์นั้น เป็นตัวละครที่ถูกสะกดดวงจิตของชาละวันไว้ในร่าง ดังนั้นตัวละครนี้จึงกล่าวว่ามีรูปลักษณ์ แบบชาละวัน แต่ก็ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปลักษณ์ให้เป็นคนหล่อเนียบเรียบร้อย แบบนักศึกษาแพทย์ และลักษณะนิสัยอบอุ่นเป็นมิตร ตรงข้ามกับชาละวันที่เย็นชาเยือกเย็น

3) วิชัย

บทละครโทรทัศน์เรื่อง วิทยมนัพันธุ์สุร นำตัวละคร “หลวิชัย” จากนิทานเรื่อง “คาวี” หรือ “เสือโค” มาปรากฏใช้ในด้านรูปลักษณ์ ดังความว่า

“ตอนที่ 20 วิชัยหนุ่มหล่อตาคม วย 18 ปี (วัยเดียวกับไวภูณฐ์ และนาวิก) เป็นคนผอม ปราดเปรียว ดูอารมณ์ร้อน รักความถูกต้อง”

(บริษัท มุมใหม่ จำกัด, 2557, น. 6)

“ตอนที่ 20 วิชัยระเบิดพลังอัดกระแทกใส่ต้นไม้ที่ติดภาพหน้านาวิก อย่างบ้าคลั่ง ที่ต้นไม้เห็นเป็นรอยเล็บข่วนเป็นทางยาว เหมือนรอยเล็บ ของเสือ วิชัยแยกเขี้ยว ตาแดงก่ำ เปลี่ยนร่างเป็นพยัคฆ์อสูร (ครึ่งคนครึ่งเสือ) วิชัยกางกรงเล็บแล้วตะปบที่ภาพหน้านาวิกอย่างจัง ภาพนาวิกขาด ต้นไม้หัก”

(บริษัท มุมใหม่ จำกัด, 2557, น. 7-8)

จากตัวอย่างข้างต้นกล่าวถึงตัวละครชื่อ “วิชัย” ซึ่งในตัวบทละครโทรทัศน์นั้น เป็นตัวละครที่สามารถเปลี่ยนร่างเป็นครึ่งคนครึ่งเสือได้ มีลักษณะนิสัยรักความถูกต้อง ตัวละครนี้ถูกสร้างขึ้นโดยการนำตัวละครหลวิชัยหรือลูกเสือ จากนิทานเรื่องคาวีหรือเสือโค มาปรับเปลี่ยนเป็น ตัวละครที่เป็นมนุษย์ แต่สามารถเปลี่ยนร่างเป็นพยัคฆ์อสูรได้ และยังมี นิสัยรักความถูกต้อง เช่นเดียวกับลูกเสือในนิทานเสือโคที่ฆ่าแม่เสือ ด้วยเหตุที่แม่เสือนั้น ฆ่าแม่โคผู้บุญคุณเคยให้นมแม่ตนกินในยามหิวโหยนั่นเอง นอกจากนี้การที่ตัวละคร สามารถเปลี่ยนร่างหรือมีกำลังมากนั้น ยังเป็นการปรับเปลี่ยนตัวละครเพื่อให้เข้ากับบริบท ละครแนวแฟนตาซีได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

4) คาวี

บทละครโทรทัศน์เรื่อง วิทยมนัพันธุ์สุร นำตัวละคร “คาวี” จากนิทานเรื่อง “คาวี” หรือ “เสือโค” มาปรากฏใช้ในด้านรูปลักษณ์ ดังความว่า

“ตอนที่ 20 คาวี หนุ่มหล่อ ตาหวาน วัย 18 ปี ร่างกายสมส่วน
คู่ออนโยน ธรรมะธัมโม จนดูเป็นคนชื่อ ๆ ไม่มีพิษมีภัย”

(บริษัท มุมใหม่ จำกัด, 2557, น. 6)

“คาวีกำหนดแน่นแล้วตั้งท่าเหมือนกับวัวกำลังจะขีด คาวีพุ่งเอา
หัวกระแทกชนใส่ไวภูณฐ้อย่างแรง เอฟเฟกพลังมหาศาลของคาวีทำให้ไวภูณฐ
ตัวลอยไปกระแทกกับตึก”

(บริษัท มุมใหม่ จำกัด, 2557, น. 19)

จากตัวอย่างข้างต้นกล่าวถึงตัวละครชื่อ “คาวี” ซึ่งในตัวบทละครโทรทัศน์นั้น
เป็นตัวละครที่มีกำลังมากอย่างวัว มีลักษณะนิสัยอ่อนโยน ตัวละครนี้ถูกสร้างขึ้น
โดยการนำตัวละครคาวีหรือลูกโค จากนิทานเรื่องคาวีหรือเสือโคมาปรับเปลี่ยนเป็นตัวละคร
ที่เป็นมนุษย์ และยังมีลักษณะนิสัยอ่อนโยน เช่นเดียวกับลูกโคในนิทานเสือโค ด้วยเหตุที่
ลูกเสือนั้นหิวโหยจนเจียนตาย ลูกโคจึงคิดสงสารและอ่อนน้อมให้แม่โคยอมให้นมลูกเสือกิน
จนอิ่มหน้า อีกทั้งตัวละครคาวีนี้ยังเป็นตัวละครมนุษย์แต่มีกำลังมากตั้งวัว จึงนับเป็น
การสร้างตัวละครได้เหมาะสมกับละครแนวแฟนตาซีอย่างยิ่ง

2. การนำเหตุการณ์จากวรรณคดีมรดกมาใช้ในตัวบทใหม่

การนำเหตุการณ์จากวรรณคดีมรดกมาใช้ในตัวบทใหม่ คือ การนำเหตุการณ์ที่มี
อยู่เดิมในวรรณคดีมรดกนั้น มาดัดแปลงใช้ในตัวบทวรรณกรรมร่วมสมัย ทั้งนี้เพื่อสร้าง
เรื่องราวให้สอดคล้องกับตัวบทใหม่หรือเพื่อปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในตัวบทใหม่
ตลอดจนหยิบยืมตัวบทเก่ามาเชื่อมโยงให้ผู้อ่านได้เห็นร่องรอยจากเนื้อหาดั้งเดิม ซึ่งพบว่า
ผู้เขียนบทละครได้หยิบยกเหตุการณ์จากวรรณคดีมรดกเรื่องต่าง ๆ มาดัดแปลงใช้ในตัวบท
ละครโทรทัศน์เรื่อง “วัยมันพันธ้อสูร” ได้อย่างน่าสนใจ ในการศึกษาครั้งนี้ พบการนำ
เหตุการณ์จากวรรณคดีมรดกมาใช้ในตัวบทใหม่ ดังนี้

1) ดอกบัวเสี่ยงทาย

ผู้เขียนบทละครได้นำเหตุการณ์ตอนที่หลวิชัยชวนน้องเสี่ยงดอกบัวก่อนที่
คาวีจะออกเดินทางไปจากเมืองจันทบุรีมาใช้ในตัวบทละครโทรทัศน์ ดังความในตัวบทเดิม
มีอยู่ว่า

“ฝ่ายคาวีเมื่อหลวิชัยได้เป็นอุปราชแล้ว จึงเข้าไปลาพี่ชายว่า เดียวนี้
พี่ได้บ้านเมืองที่จะครอบครองสมกับพรพระฤๅษีแล้ว ข้าพเจ้าจะขอลาไปเที่ยว
หาบ้านเมืองซึ่งจะเป็นของข้าพเจ้าต่อไป หลวิชัยมีความอาลัยไม่อยากจะ
พรากจากน้อง แต่จะขัดขวางก็เกรงน้องจะน้อยใจ จึงอนุญาตยอมให้
ไปตามประสงค์ เมื่อก่อนจะจากกันไปนั้น หลวิชัยชวนน้องเสี่ยงดอกบัว
คนละดอก ต่างอธิษฐานว่า ถ้าภัยอันตรายจะเกิดแก่ฝ่ายใด ของงับดาลให้

ดอกบัวเหี่ยวแห้ง เห็นประจักษ์แก่อีกฝ่ายหนึ่งให้หันไปช่วยกัน ต่างให้ดอกบัวกันไว้เป็นสัญญา แล้วคารวีก้ออกจากเมืองจันทบุรีไป”

(กรมศิลปากร, 2508, น. 9)

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น กล่าวถึงตอนที่หลวิชัยได้เป็นอุปราชเมืองจันทบุรี คาวีจึงจะขอลาพี่ชายเพื่อออกเดินทางต่อไป หลวิชัยผู้เป็นพี่มีความอาลัยต่อน้องชาย ก่อนจากกันจึงชวนคาวีเสียดอกบัวคนละดอก และอธิษฐานว่าให้ดอกบัวนั้นปรากฏแห้งเหี่ยวเป็นสัญญาณเตือนเมื่ออีกฝ่ายจะเกิดภัยอันตราย เพื่อให้ไปช่วยกันได้ทัน

ผู้เขียนบทละครได้นำเหตุการณ์ดังกล่าวมาดัดแปลงปรากฏใช้ในบทละครโทรทัศน์ เรื่องวัยมันพันธนูสุร ในตอนที่กล่าวถึงดอกบัวเสียดอกของไวภูณฐ์กับนาวิก และได้ปริกรรมคาถาปรากฏเป็นดอกบัวเสียดอกให้วิชัยและคาวี ดังในบทละครโทรทัศน์ ความว่า

“คาวีขับไปช่วยพวงวิชัยลุกขึ้นแล้วก็ชะงักเมื่อเห็นอ่างบัวใบที่มีบัวสองดอกของนาวิกกับไวภูณฐ์

คาวี : นี่ตาปลูกบัวอีกแล้วหรือ สวยจัง

คาวีเอื้อมมือจะไปจับแต่ถูกไม้เท้าฟาดให้

คง : อย่าจับ...มันเป็นดอกบัวเสียดอก

คาวีกับวิชัยได้ยินก็พากันแปลกใจ

วิชัย : มันเอาไวเสียดอกอะไรหรือตา

คง : อยากรู้ก็ตามมา

คงเดินนำวิชัยกับคาวีไปทางหลังบ้าน คาวีกับวิชัยพากันเดินตามไปอย่างงง ๆ

-ตัด-

ฉาก 20 หลังบ้านอาจารย์คง ต่อเนื่อง วิชัย/คาวี/คง

คงมาหยุดที่หน้าอ่างบัวเปล่าใบหนึ่ง วิชัยกับคาวีตามเข้ามามองอย่างสงสัย

คงสั่งเสียบขาให้วิชัยกับคาวีทำตาม

คง : มายืนหน้าอ่าง แบบนี้

คงวางไม้เท้าฟาดแล้วตั้งสร้อยประจำออกมาพร้อมปริกรรมคาถา จากนั้นก็เอาสร้อยประจำไปวนบนมือของวิชัยกับคาวี ปรากฏดอกบัวดอกหนึ่งขึ้นบนมือของทั้งคู่

วิชัยกับคาวีพากันแปลกใจ

วิชัย : ตา ตาเอาดอกบัวมาให้ฉันทำไม

คง : ไม่ต้องถาม ทำตามที่ข้าบอกก็พอ ยกดอกบัวขึ้น พนมมือแล้วพูดตามข้า

คาวียกดอกบัวขึ้นพร้อมกับพนมมือ

คาวี : เร็วสิ เต็มก็โดนอีกหรือ

คง : ข้าพเจ้าขอตั้งคำสัตย์อธิษฐาน

วิชัยกับคาวีพูดตามคงพร้อมกัน : ข้าพเจ้าขอตั้งคำสัตย์อธิษฐานให้ดอกบัวนี้เป็นตัวแทนของข้าพเจ้า หากยามเมื่อข้าพเจ้าสุขขอให้ดอกบัวเบ่งบาน และยามใดเมื่อข้าพเจ้าทุกข์ขอให้ดอกบัวเหี่ยวเฉา

คง : วางดอกบัวใส่อ่างชะ

คงหันขวับจ้องตาเขม็ง วิชัยสะดุ้ง รีบวางดอกบัวลงอย่างตามคาวี จบที่ดอกบัวของทั้งคู่เบ่งบาน ส่องแสงเป็นประกาย มีชีวิตชีวา”

(บริษัท มุมใหม่ จำกัด, 2557, น. 9)

จากข้อความข้างต้น กล่าวถึงเหตุการณ์ตอนที่คงได้กล่าวถึงบัวเสี่ยงทายของไวภูณฐ์และนาวิก จากนั้นจึงได้บริกรรมคาถาปรากฏเป็นบัวเสี่ยงทายให้กับวิชัยและคาวี โดยตั้งจิตอธิษฐานว่าให้ดอกบัวนั้นแทนตัว เมื่อยามสุขขอให้ดอกบัวเบ่งบาน เมื่อยามทุกข์ขอให้ดอกบัวเหี่ยวเฉา

ผู้เขียนบทละครหยิบยกเหตุการณ์จากวรรณคดีเรื่อง “เสื่อโค” ตอนที่หลวิชัยและคาวี เสี่ยงทายดอกบัวคนละดอกเพื่อแทนตนเองก่อนจะจากกัน เพื่อให้รับรู้ถึงทุกข์สุขของอีกฝ่ายในยามมีภัย จะได้ไปช่วยได้ทัน การดัดแปลงเหตุการณ์นี้มาใช้ เป็นการปรับใช้ในบริบทสังคมใหม่เพื่อเป็นการเสี่ยงทายหรือทำนายชะตาชีวิตอีกทางหนึ่ง โดยใช้ดอกบัวเป็นสัญลักษณ์ จากบทละครเรื่องวัยมันพันธุ์สุรนี้ ไม่ได้ปรากฏเพียงดอกบัวเสี่ยงทายของวิชัยและคาวีเท่านั้น หากแต่ปรากฏดอกบัวเสี่ยงทายของไวภูณฐ์และนาวิก ซึ่งเป็นตัวละครเอกของเรื่องด้วย การนำเหตุการณ์นี้มาปรับใช้จึงเป็นการให้ความสำคัญกับตัวละครหลักผู้ดำเนินเรื่องราวไปด้วย

2) หลวิชัยคาวีถอดหัวใจ

ผู้เขียนบทละครได้นำเหตุการณ์ตอนที่กล่าวถึงหลวิชัยและคาวีถอดหัวใจไว้ในพระชรรค์มาใช้ในบทละครโทรทัศน์เรื่องวัยมันพันธุ์สุร ดังความในตบทเดิมมีอยู่ว่า

“พระฤๅษีจึงชุบเครื่องอาภรณ์สำหรับแต่งตัว กับพระชรรค์ให้คนละเล่มแล้วตั้งพิธีถอดดวงใจหลวิชัยกับคาวีมิให้ใครฆ่าตาย เอาดวงใจบรรจุไว้ในพระชรรค์ แล้วกำชับสั่งว่า ให้ระวังรักษาพระชรรค์นั้นให้จงดี อย่าให้ตกไปในมือศัตรูได้ หลวิชัยกับคาวีก็อำลาพระฤๅษีออกจากอาศรม ไปตามทิศที่พระฤๅษีให้ไปด้วยกัน”

(กรมศิลปากร, 2508, น. 6-7)

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น กล่าวถึงตอนที่พระฤๅษีชุบชีวิตเสื่อโคให้เป็นมนุษย์ และตั้งพิธีถอดดวงใจของทั้งสองไว้ในพระชรรค์ประจำตัว เพื่อไม่ให้ใครสามารถทำร้ายจนถึงแก่ชีวิตได้ แต่จะต้องรักษาพระชรรค์เป็นอย่างดี ห้ามตกไปอยู่ในมือศัตรูเด็ดขาด

ผู้เขียนบทละครได้นำเหตุการณ์ดังกล่าว มาดัดแปลงปรากฏใช้ในบทละครโทรทัศน์เรื่องวัยมันพันธุ์อสูร ในตอนที่คงกล่าวถึงวิชัยและคาวีไม่มีหัวใจ เพราะถอดเอาไว้ที่ใดที่หนึ่ง ดังในบทละครโทรทัศน์ ความว่า

“ฉากที่ 67 หน้าหอศิลป์ มหาวิทยาลัย ศึกษานิยมมองรถจักรยานของวิชัยกับคาวีถูกไฟลุกไหม้ท่วม วิชัยกับคาวีก็ทรุดตัวลงร้องทูลทูลรายร่างกายแดงก่ำ เหมือนกำลังถูกเผาไหม้

ความร้อนทำให้วิชัยกับคาวีได้สติพร้อมกัน : อ้ากกกกก

ศึกษานิยมสะใจ

ทิวา : อสูรที่หันหลังให้พวกพ้องอย่างพวกเจ้า...จงมอดไหม้ไปซะ

วิชัย : ฉันไม่ยอมตายคนเดียวหรอก

คาวี : เพื่อกำจัดอสูรร้าย...แม้ตายฉันก็ยอม

วิชัยกับคาวีกัดฟันพนมมือท่องคาถาพร้อมกัน : เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุเม ชะยะมังคะลัง

ทิวากริดร้องลั่น ร่างสลาย

ทิวา : ทวิช...ฉันกำลังจะไปพบเจ้าแล้ว

วิชัยกับคาวีทรุดทั้งคู่ประคองกัน

คาวี : ฉันดีใจนะที่ได้เป็นน้องพี่

วิชัย : ฉันก็ดีใจที่มีแกเป็นน้อง

ตัดไปที่ดอกบัวของวิชัยกับคาวีถูกไฟไหม้ดำเป็นตอตะโก วิชัยกับคาวีฟูบลงนอนแน่นิ่ง หายใจโรยริน”

(บริษัท มุมใหม่ จำกัด, 2557, น. 30-31)

จากข้อความข้างต้น กล่าวถึงเหตุการณ์ตอนที่ทิวาได้เผาจักรยานคู่ใจของวิชัยและคาวี จนทำให้ทั้งสองตื่นทรุนทรายตั้งไฟเผา และนอนแน่นิ่งไปหายใจโรยริน

ผู้เขียนบทละครหยิบยกเหตุการณ์จากวรรณคดีเรื่อง “คาวี” พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ตอนที่คาวีถูกยายเฒ่าลวงเอาพระขรรค์ไปเผาไฟ จนทำให้คาวีแน่นิ่งไป ผู้เขียนบทละครได้นำเหตุการณ์มาดัดแปลงด้วยการให้ตัวละครวิชัยและคาวีมีรถจักรยานคู่ใจ เปรียบเสมือนอาวุธคู่กาย และดัดแปลงให้ทั้งสองถอดดวงใจไว้ที่รถจักรยานคู่ใจนั้นแทนพระขรรค์ ทำให้เห็นถึงการปรับใช้สิ่งของเพื่อให้เข้ากับบริบทสังคมปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

สรุป

จากการศึกษาการสืบสรรค์วรรณคดีมรดกของไทยในละครเรื่องวัยมันพันธุ์อสูร พบว่า การนำตัวละครจากวรรณคดีมรดกมาสืบทอดและปรับใช้ในตัวบทใหม่นั้น ปรากฏการนำตัวละครจากวรรณคดีมรดกของไทยมาใช้ โดยผู้เขียนบทละครได้อ้างถึงตัวละครจาก

วรรณคดีมรดกต้นทาง (วรรณคดีมรดกเรื่องไกรทอง และวรรณคดีมรดกเรื่องคาวีและสังข์ศิลป์ชัย) มาใช้เป็นตัวละครในบทละครโทรทัศน์เรื่องวัยมันพันร้อสูร โดยอ้างถึงการใช้รูปลักษณะจากตัวละครเดิม ลักษณะนิสัย และมีการปรับเปลี่ยนเข้าไปด้วย อีกทั้งยังเพิ่มลักษณะความสามารถพิเศษเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทในละครที่เป็นแนวแฟนตาซี

ส่วนการนำเหตุการณ์จากวรรณคดีมรดกมาใช้ใน tvb ใหม่ พบว่าผู้เขียนบทละครได้นำเหตุการณ์จากวรรณคดีมรดกมาสืบสรรค์โดยการดัดแปลงใช้ใน tvb ละครโทรทัศน์ การนำเหตุการณ์ที่มีอยู่เดิมในวรรณคดีมรดกมาดัดแปลงนั้น เพื่อสร้างเรื่องราวให้สอดคล้องกับ tvb ใหม่หรือเพื่อปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ใน tvb ใหม่ ตลอดจนหนีบยืม tvb เก่ามาเชื่อมโยงให้ผู้เสพได้เห็นร่องรอยของวรรณคดีต้นทาง (วรรณคดีมรดกเรื่องไกรทอง และวรรณคดีมรดกเรื่องคาวีและสังข์ศิลป์ชัย) โดยเฉพาะการหนีบยืมจาก tvb เดิมมาใช้ดัดแปลงนั้น ผู้เขียนบทละครได้เชื่อมโยงให้เห็น tvb ต้นทางอย่างชัดเจน แม้จะไม่ปรากฏชัดเจน หากผู้อ่านมีพื้นความรู้เรื่องวรรณคดีย่อมเชื่อมโยงไปสู่ tvb ต้นทางได้ และการนำ tvb เดิมมาดัดแปลงส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อความเหมาะสมกับการสร้างเหตุการณ์ใน tvb ละครโทรทัศน์ซึ่งอยู่ในบริบทใหม่ ตลอดจนสอดคล้องกับแนวเรื่องและรสนิยมของผู้เสพด้วย

ทั้งนี้การสืบสรรค์วรรณคดีมรดกของไทยใน tvb ละครโทรทัศน์ยังคงปรากฏให้พบจากการชมละครโทรทัศน์อีกหลายเรื่องในช่วงปี พ.ศ.2555 เป็นต้นมา เช่น มณีแดนสรวง ที่ออกอากาศในปี พ.ศ. 2555 ปรากฏการนำตัวละครนางอัปสรจากวรรณคดีเรื่องไตรภูมิพระร่วง มาสร้างเป็นตัวละครหลักของเรื่อง คือ รัศมิชโลธร ที่เป็นเทพธิดาหรือนางฟ้า เเงะแท้แซฮีโร่ ที่ออกอากาศในปี พ.ศ. 2556 ปรากฏการนำตัวละครสังข์ทองหรือเงาะป่าจากวรรณคดีเรื่องสังข์ทองมาสร้างเป็นตัวละครหลักของเรื่อง คือ เงาะหรือสังข์ บุรุษปรีมปรา ที่ออกอากาศในปี พ.ศ. 2558 ปรากฏการนำตัวละครจากวรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี มาปรากฏในเรื่องโดยวิธีการข้ามเวลามายังโลกปัจจุบันของสุดสาคร ม้านิลมังกร และซีเป็ล้อย โดยเฉพาะ tvb ละครโทรทัศน์เรื่อง พิภพหิมพานต์ ที่ออกอากาศในปี พ.ศ. 2564 ซึ่งได้เสียงตอบรับจากผู้ชมอย่างมากมาย เกิดเป็นกระแสนิยม ทำให้ผู้ชมได้ทราบถึงเกร็ดความรู้ทางวรรณคดีไทยที่สอดแทรกไว้ในละครอีกด้วย เพราะ tvb ละครเรื่องพิภพหิมพานต์นี้มีการนำตัวละคร ฉากและบรรยากาศป่าหิมพานต์ จากวรรณคดีเรื่องไตรภูมิพระร่วงมาใช้ประกอบสร้างเป็นละครแนวผจญภัยผสมผสานกับแนวแฟนตาซี ที่สร้างความตื่นตาตื่นใจ การสืบสรรค์วรรณคดีมรดกของไทยใน tvb ละครโทรทัศน์จึงยังเป็นประเด็นที่น่าศึกษาต่อไปว่าจะปรากฏกลวิธีการสืบสรรค์วรรณคดีมรดกของไทยในรูปแบบใด เพื่อจะให้วรรณคดีไทยนั้นยังคงอยู่ในบริบทสังคัมร่วมสมัยสืบไป

รายการอ้างอิง

- กรมศิลปากร. (2508). **บทละครนอกเรื่องควาญและสังข์ศิลป์ชัย พระราชนิพนธ์ใน พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย**. กรุงเทพฯ: คลังวิทยา.
- ทรูไอดี. (2557). **นท พูนไชยศรี ขึ้นแทนผู้กำกับ พี่ออด-มুমใหม่ ผลักดันเรื่องแรก วัยมันพันธุ์อสูร เปิดตัวเรตติ้งดี**. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2566. เข้าถึงจาก <https://entertainment.trueid.net/detail/Ojabgk8LEBBX>
- นิตยา แก้วคัลณา. (2556). **สืบสรรค์ขนบวรรณศิลป์: การสร้างสุนทรียภาพในกวีนิพนธ์ไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บริษัท มุมใหม่ จำกัด. (2557). **บทละครโทรทัศน์เรื่องวัยมันพันธุ์อสูร บทประพันธ์และบทโทรทัศน์ โดย ทิยา**. นนทบุรี: บริษัท มุมใหม่ จำกัด.
- รินฤทัย สัจจพันธุ์. (2548). “การสืบทอดวรรณคดีมรดกในวรรณกรรมเยาวชนร่วมสมัยของไทย”. *วารสารราชบัณฑิตยสถาน*, 30, 4: 1078-1090.